enam kellegi käsi tema käest ei kaabanud. Merelajate walitsemises oli temale ta abikaasa Wellamo abiks ning neid nimetati teiste wee-jumalatega ühes „Ween wäkki". Neid arwati heldeks ja heaks ning hüüti kalapüül ja mere teel appi. —

Põldude ja aedade, põllu-wilja, aea-wilja kaitsja ja kaswataja oli „Pellerwoinen" keda ka Sampsaks nimetati. Üldsede maa jumalate ülem ja maailma kaitsja oli „Maan emo." — Metsa jumalate kogu oli määratu suur ning nende päämees oli wägew „Tapio" ehk „Kuikkana" (putkael) wõi „Hippa" (s. o. wirk, kärme); ta oli wana elatand mehe sarnane, pikk pruun pard, suur kõrge, kuuse ja männi okastest punutud kübar pääs, ning ilus samaldest kuututkasukas seljas, ning elas oma abikaasat kallistades „Metsolaas" ehk „Honkelas". Seal oliwad ka ta abikaasa „Mielikki" kaasa annid se on: Mee (ehk honingi) järwed ja pudru parwed.

„Tapiol" oli kaunis kari lapsi, hea salk sulasid ja mitu tuhat tüdrukut ning neid nimetas rahwas „Tapionkansa" ehk „Tapiorahwas." Ka olid ja sigimesid kõik koduloomad ükssinda „Tapio" warju ja kaitsmise all. Üle selle saiwad ka mõned puud, hiietukad, jõed ja mäed pühaks peetud. Kõige kurjemaks, tugewamaks ja hirmsamaks sai „Hiisi" peetud ja niisama palju tähendas, nagu meile meie wana „Jaak" ehk „Sarwiline" tähendab; senne



nimel sai wannutud; aga päraft poole sai „Piru" ehk „Perkele" (Leedo-Slaawlastest päritud) nimi pruugitawamaks. Armastuse Jumal oli „Sakkamiele"; siiski enne seda oli ka Lempi armastuse idendaja ning üle nende weel üks kaunis kari Üle-Jumalaid. Kõik Soome-suguft rahhwad uskusiwad juba enne risti-usu üleswõtmist, et surmnud ükskord ülestõusewad; ka wiisiwad wanad Soome rahhwad oma surnutele kohwrid ja suured pühad saiwad neile peetud. Surnute hinged arwati ühe ehk teise Jumala hoole all olema ning saiwad siis ja niisuguste (kodukäijate) nimel nimetud, nii kui: „Manalaiset", „Männingäiset", „Kõõpelit", „Keikuiset" ja „Peijot"; neid arwati mitme tähtsa asja päraft siin ja seal maa peal elama ja inimestele kurja tegema; nende alaline elustamise paik oli maa al (haudedes).

Iseäralikude nõupidamiste päraft kogunud n'ad endid waheft ühte iseäralikku paika, mida „Tounela" ehk „Manala" (Maa alla) nimetas. Selle paiga walitseja oli „Touni"; tal olla rahhwa arwamise järele aga 3 sõrme ning suur heina kessi sarnane nunn-müts pääs olnud; ta abikaasa „Tounen akka" ehk „Tounetan emänta" olla üks kortsus kullmudega eideke olnud, kes oma wõeraid susida ja kondadega toitnud olla. — Neil olnud ka hea trobikond lapsi, keda kõiki „Kalman" neidudeks